

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 131/2022-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Ing. Arpádom Barczim, advokátom, T. Vansovej 225/3, Galanta, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 3 Tos 161/2021 z 28. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj svojho práva na slobodu a bezpečnosť podľa prvej vety čl. 5 ods. 1, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a práva na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. b), c), d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Tos 161/2021 z 28. októbra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a prepustiť ho z väzby na slobodu.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je spoločne s ďalšími obvinenými stíhaný pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c), d) a ods. 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. b) a j) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona. Sťažovateľ bol vzatý do väzby uznesením Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 Tp 27/2021 zo 17. apríla 2021 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 6 Tpo 19/2021 z 28. apríla 2021 z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona

č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Sťažovateľovi a ďalším obvineným bolo vznesené obvinenie uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Bratislava, 1. oddelenia vyšetrovania ČVS: PPZ-364/NKA-BA1-2020 z 15. apríla 2021 (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“). Okresnému súdu bola 13. októbra 2021 doručená obžaloba na obvinených.

3. Uznesením okresného súdu č. k. 17 T 82/2021-1138 z 21. októbra 2021 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) bolo podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku vo vzťahu k sťažovateľovi rozhodnuté, že sa ponecháva vo väzbe aj v konaní pred súdom, pretože dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sú naďalej dané (výrok I), a že sa jeho väzba nenahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka (výrok IV).

4. Krajský súd napadnutým uznesením vo vzťahu k sťažovateľovi rozhodol, že sa jeho sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu zamietá.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutému uzneseniu sťažovateľ pred ústavným súdom konkrétne namieta:

a) Neprihliadanie na skutočnosť, že trestné stíhanie je od začiatku nezákonné, a teda v jeho veci nie je splnená formálna podmienka väzby. V tomto smere poukazuje na to, že orgány činné v trestnom konaní, aj keď poznali identitu podozrivých, nevzniesli týmto podozrivým obvinenie, čím im znemožnili realizovať ich právo na obhajobu. Uvedené je potrebné vnímať v kontexte toho, že uznesením generálneho prokurátora č. k. IV/1 Pz 287/21/1000-6 zo 7. októbra 2021 (ďalej len „uznesenie generálnej prokuratúry“) bolo vyslovené porušenie zákona v neprospech obvinených.

b) Opis skutku v uznesení o vznesení obvinenia nezodpovedá skutkovej podstate trestného činu podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona, pretože v ňom absentuje znak nedovolenosti konania v opise skutku.

c) Orgány činné v trestnom konaní mu pri povinnej obhajobe včas a riadne neoznámili vykonávanie úkonov trestného konania, nereagovali na jeho návrhy na výsluch svedkov a obžalovaných a na jeho žiadosť o výpoveď.

d) Jeho právnomu zástupcovi nebol riadne a včas oznámený termín záverečného preštudovania súdneho spisu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd konštantne judikuje, že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takého obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba obvineného (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 171/03).

7. Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (II. ÚS 55/98, III. ÚS 7/00, I. ÚS 177/03). Požiadavku obsiahnutú v tomto článku nemožno

definovať *in abstracto*, ale musí sa posúdiť podľa okolností každej veci vrátane toho, čo v sťažnosti uviedol sťažovateľ (I. ÚS 109/03). Ústavný súd preto v prípade čl. 17 ústavy môže a musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd tretej alebo štvrtej inštancie; takéto konanie by bolo porušením obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02, I. ÚS 189/09, IV. ÚS 493/2013).

8. Vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná právomoc ústavného súdu len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby (alebo je vo väzbe), bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol do väzby vzatý pre konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu vyjadrenú v § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku alebo okolnosti uvedené v odseku 2 tohto ustanovenia, a osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby (II. ÚS 76/02, I. ÚS 47/2013, III. ÚS 296/2017). Úlohou ústavného súdu je tiež sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (III. ÚS 271/07, II. ÚS 465/2011). Ústavný súd preto nemôže zasahovať do skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ak ich z ústavného hľadiska možno pokladať za akceptovateľné a udržateľné (IV. ÚS 333/08, II. ÚS 343/09, II. ÚS 348/2016).

9. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ďalej vyplýva, že odvolací (sťažnostný) súd rozhodujúci o pozbavení osobnej slobody nemusí odpovedať na každý argument osoby pozbavenej slobody, nesmie však ignorovať konkrétne skutočnosti namietané touto osobou, ktoré by mohli spochybníť existenciu podmienok „zákonnosti“ pozbavenia osobnej slobody (pozri rozsudok vo veci Ilijkov proti Bulharsku z 26. 7. 2001, sťažnosť č. 33977/96, bod 94).

10. V zmysle uvedených východísk a s ohľadom na námietky sťažovateľa ústavný súd preskúmal aj napadnuté uznesenie.

11. Krajský súd v napadnutom uznesení (s. 7) poukázal na existenciu uznesenia o vznesení obvinenia, ako aj na splnenie formálnych a materiálnych podmienok väzby obvinených (vrátane sťažovateľa, pozn.). Krajský súd ďalej odkázal na závery okresného súdu opierajúce sa o početné svedecké výpovede, znalecké posudky, stery z rúk obvinených, fotodokumentáciu a zápisnice o vykonaní domových prehliadok (pri domovej prehliadke v mieste bydliska sťažovateľa bolo zaistených 186 dávok metamfetamínu, pozn.) a prepisy záznamov telekomunikačnej prevádzky.

12. Pokiaľ ide o uznesenie generálneho prokurátora, krajský súd dospel k záveru, že ním bolo zrušené iba opravné uznesenie k uzneseniu o vznesení obvinenia, nie však samotné uznesenie o vznesení obvinenia.

13. Ústavný súd z uznesenia generálneho prokurátora, na ktoré sťažovateľa odkazuje vo vzťahu k svojim námietkam, zistil, že tento vo veci sťažovateľa rozhodol o porušení zákona uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Bratislava ČVS: PPZ-364/NKA-BA1-2020 z 28. júla 2021 (ďalej len „opravné uznesenie“), ktorým bol do skutkovej vety uznesenia o vznesení obvinenia doplnený údaj o skutočnosti, že obvinené osoby mali konať bez povolenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, v ustanovení § 174 ods. 1 Trestného poriadku a v konaní, ktoré mu predchádzalo, aj v ustanoveniach § 2 ods. 1 a § 176 ods. 2 Trestného poriadku v neprospech obvinených, v dôsledku čoho opravné uznesenie zrušil. Generálny prokurátor uviedol, že opravným uznesením sa nesmie zasahovať do skutku, ako aj to, že opravné uznesenie nebolo náležite odôvodnené.

14. Z ústavnému súdu predložených dokumentov nevyplýva, že by uznesenie o vznesení obvinenia bolo zrušené či už uznesením generálneho prokurátora, alebo iným zákonom predpokladaným spôsobom (napr. v dôsledku podania sťažnosti proti nemu alebo v rámci oprávnení prokurátora vykonávajúceho dozor v prípravnom konaní podľa § 230 a nasl. Trestného poriadku).

15. Ústavný súd zároveň k námietke sťažovateľa smerujúcej proti uzneseniu o vznesení obvinenia poukazuje na skutočnosť, že vo veci sťažovateľa už bola podaná obžaloba a že ústavnoprávny prieskum v tomto konaní sa týka rozhodovania o väzbe sťažovateľa po podaní tejto obžaloby.

16. K návrhu sťažovateľa na vrátenie obžaloby do prípravného konania krajský súd uviedol (s. 11), že v čase jeho rozhodovania ešte obžaloba nebola preskúmaná a predbežne prerokovaná podľa § 241 Trestného poriadku (okresný súd najskôr rozhodol o väzbe obvinených a následne mal rozhodovať o podanej obžalobe, pozn.), preto sú námietky sťažovateľa v tomto smere predčasné. Posúdenie námietok sťažovateľa spochybňujúcich podanú obžalobu (porušenie práva na obhajobu v dôsledku neumožnenia opakovaných výsluchy svedkov či namietané zamedzenie preštudovania súdneho spisu) je podľa názoru krajského súdu v právomoci okresného súdu rozhodujúceho o podanej obžalobe.

17. Ústavný súd sa po preskúmaní napadnutého uznesenia vzhľadom na uvedené presvedčil, že v prípade sťažovateľa nielen formálne existuje uznesenie o vznesení obvinenia, v nadväznosti na ktoré bola vo veci sťažovateľa podaná už aj obžaloba, ale predovšetkým, že všeobecné súdy náležitým a presvedčivým spôsobom posúdili existenciu dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu sťažovateľom. V tomto smere ústavný súd ďalej konštatuje, že sťažovateľ nijakým spôsobom nespochybnil ako dôvodnosť tohto podozrenia, tak ani existenciu väzobného dôvodu vo vzťahu k jeho osobe, ale pred ústavným súdom namieta procesné pochybenia v konaní pred podaním obžaloby, ktoré by podľa jeho názoru mali spochybňovať samotné trestné konanie, resp. samotnú obžalobu.

18. Úlohou ústavného súdu v tomto konaní, v ktorom sťažovateľ ústavnou sťažnosťou napáda väzobné rozhodnutie po podaní obžaloby, však nie je preskúmavanie zákonnosti prípravného konania z pozície nadriadeného súdu, resp. súdu preskúmajúceho obžalobu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na preverenie, či závery všeobecných súdov k väzobnému stíhaniu sťažovateľa nie sú svojvoľné. Ako už bolo uvedené, takéto známky svojvôle, ktoré by mohli predstavovať základ na vyslovenie porušenia práv sťažovateľa, ústavný súd v rámci námietok sťažovateľa nezistil.

19. Ústavný súd ďalej konštatuje, že námietky sťažovateľa o návrhu na doplnenie dokazovania, resp. zopakovanie výsluchov svedkov (tieto mu nemali byť oznámené riadne a včas, pozn.), či záverečnom preštudovaní súdneho spisu sú predmetom rozhodovania okresného súdu o podanej obžalobe. Pre účely posúdenia dôvodnosti a ústavnosti väzby sťažovateľa v tomto konaní postačuje, že proti sťažovateľovi bolo vznesené obvinenie, že súdy dostatočným a presvedčivým spôsobom vyhodnotili existenciu dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu sťažovateľom, ktoré sa premietlo aj do podania obžaloby na sťažovateľa a ďalších obvinených, ako aj to, že rozhodnutie o jeho väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami [samotný väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažovateľ pred ústavným súdom vôbec nespochybňuje].

20. Ústavný súd vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že ústavná sťažnosť v časti namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 a práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru nie je dôvodná.

21. Pokiaľ ide o ďalšie sťažovateľom označené články ústavy a dohovoru (čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru) v petite jeho ústavnej sťažnosti, ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, v zmysle ktorej sa tieto ustanovenia ústavy a dohovoru na vec sťažovateľa, teda na rozhodovanie o jeho väzbe, v zásade nevzťahujú (porov. I. ÚS 100/04, III. ÚS 277/07, IV. ÚS 397/2010, IV. ÚS 78/2019, I. ÚS 428/2021). Uvedené však nebránilo ústavnému súdu preskúmať podstatu námietok sťažovateľa v rámci čl. 17 a čl. 5 dohovoru (bod 10 a nasl. tohto uznesenia).

22. Vzhľadom na všetko už uvedené bolo potrebné ústavnú sťažnosť ako celok odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

23. Odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku znamená, že rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. marca 2022

Miloš Maďar
predseda senátu